



# מטאוריטים באשכולות שבת

תשפ"ו	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
הדלקת נרות	5:57	5:42	5:48	6:00
מוצאי שבת	6:55	6:53	6:54	6:56
ריבונות תם	7:31	7:34	7:32	7:34
נא לשמור על קדושת הגליון				

## סבות

### ארבעת המינים וארגז האתרוגים

בעיר בגד שבעירק, בימיו של חכם יוסף חיים זצ"ל, ה"בן איש חי", התרחש מעשה מכלא. היה זה ערב חג הסוכות. המחיר של ארבעת המינים בעיר היה גבוה מאד, ורק מעטים היו יכולים להרשות לעצמם לקנות אותם. עוזריו של ה"בן איש חי" נגשו אל הסוחר וקנו לילב אחד, שתי ערבות ושלושה הדסים משלשים. אבל אז, בקשו לקנות כמה אתרוגים.

הסוחר תמה: "מדוע אתם צריכים כמה אתרוגים? הרי מחירים יקר מאד. כל אתרוג עולה כמו משכרת חדשית!" השיבו העוזרים: "זו בקשתו של ה"בן איש חי". הם שלמו סכום עתק על הסט המוזר שכלל שלושה מינים וארגז שלם של אתרוגים.

בערב החג, הכריז ה"בן איש חי", שכל בני העיר שלא עלתה בידם לקנות ארבעת המינים – יכולים להשתמש בסט שהוא קנה. למחרת, הגיעו אליו מאות אנשים לקיים את המצוה. ה"בן איש חי" ברח על ארבעת המינים בהתרגשות ואחר כך מסר אותם לקהל. ארבעת המינים עברו מיד ליד, ורבים זכו במצוה. אבל לעתים, נפל האתרוג, השתפשו ונפגם, והיה צריך להחליפו באתרוג חדש. עוזריו של הרב החזיקו בידם ארגז ובו אתרוגים נוספים להחלפה בעת הצורך.

למראה התופעה, שאל אחד מתלמידי החכמים את ה"בן איש חי": "כיצד אתה נותן לרבים להשתמש בארבעת המינים שלך? הרי הם נפגמים, ואתה מסתכן בכך שלא תהיה לך אפשרות לטל בימים הבאים ארבעת המינים בהדור!"

השיב לו ה"בן איש חי": "עדיף לאדם לזכות את הרבים, ולא להדר לעצמו".

### סכה של נפש – אור קטן בתוך חשך גדול

בשנת תש"ג, בעצומה של השואה, בגטו קטן בפולין, חיו קמין יהודים שנשארו לאחר הגרושים ההמוניים. התנאים היו קשים מנשא: רעב, פחד, קר, ומעל הכל – אסור מחלט לקיים מצוות. כל ניסיון לקיים מצוות בגלוי – הסתיים במות.

**ערב חג הסוכות הגיע.** בין יושבי הגטו היה יהודי זקן ושמו רבי אליעזר. הוא היה תלמיד חכם מכלל, ששרד את כל השנה האחרונה רק בזכות תקנה אחת: **לבנות סכה.**

"אם אצפה לשבת בסכה, אדע שלא לשוא נשאיתי חי", אמר. הוא החל לאסוף קרשים, חתיכות פח, שקים קרועים וכל מה שיכול לשמש לדפנות. בלילות, באין רואים, היה יוצא לחצר נטושה ומעמיד את הסכה שלו. היא הייתה עקמה ורעועה, אבל כשרה. את הסכך השיג ממחסן ישן של תבן. הוא סחב אותו על גבו, אף על פי שהיה חלש ותשוש.

**בליל חג הסוכות, לבוש סמרטוטים אבל עטוף בטלית, נכנס רבי אליעזר לסכה.** הוא ברח "לישב בסכה" בקול רועד, ודמעות זלגו מעיניו. הוא ישב שם לבדו, שר זמירות חג חרישיות, ודבר עם הקדוש ברוך הוא כאלו הוא יושב מולו ממש. לפתע, נשמעה דפיקה קלה. נער צעיר, בן ארבע עשרה, עמד בפתח הסכה.

"סליחה", אמר בשקט, "ראיתי אותך נכנס... אפשר לשבת איתך?" רבי אליעזר חיך: "בנדאי, בני. הסכה היא של כל יהודי". הנער ישב, והם שרו יחד. לאחר מכן הצטרף יהודי נוסף, ואז עוד אחד. תוך שעה, הסכה הקטנה התמלאה ביהודים רבים. לא היה להם אכל, אבל הם התפללו, בכו ושרו בשמחה של מצוה. למחרת, גלו הגרמנים את הסכה. רבי אליעזר נלקח לחקירה ולא שב. הנער בן הארבע עשרה נצל, ושנים לאחר מכן, כשנעשה

לרב חשוב בארץ ישראל, ספר: "הסכה ההיא – היא זו שהצילה את נשמותי. היא חזקה בתוכי את האמונה והחזירה אותי לחיים".

בסכה אין זהב, אין שיש ואין פאר, יש רק דפנות רעועות וסכך פשוט. אבל יש בה דבר שאין בשום ארמון: **שכינה.** הקדוש ברוך הוא אינו שוכן במקום מפאר, אלא במקום שבו יהודי מוכן למסור את נפשו על מצוה.

חג הסוכות מלמד אותנו שהגדלה האמתית היא בפשטות, שהשמחה אינה תלויה במה שיש, אלא במי שאנחנו. גם בלב החשך, בלי תנאים, אפשר לבנות סכה של אור ולשבת בצל השכינה. (הלומי המועד)



**חג הסוכות נקרא בתורה "זמן שמחתנו", ולא במקרה.** זהו חג שבו יהודי עוזב את ביתו הקבוע, את הקירות המצרים ואת התקרה המעצבת, ויוצא לשבת בסכה רעועה, תחת סכך שרק השמים מגנים עליו. השמחה האמתית אינה נמדדת בכמות העלים שיש בסכך, ולא בצורה שבה מעצבים הקשויטים – אלא ברצון ובאהבה שיש בלב. כשילד יושב בסכה ורואה את סבא שלו שר בשמחה ומספר ספורים של אמונה – זה נכנס לו לנפש ומעצב לו את החיים.

אנו חיים בתוך עולם שבוחן הכל לפי מדד היפיו והחיצוניות, וחג הסוכות מזכיר לנו את האמת, את מה שנשאר אחרי שהכל נגמר. גם אחרי שהסכה מתפרקת, גם אחרי שהחיצוניות מאבדת את ערכה, השמחה שבאה מהאמונה – נשארת לנצח. (ההלומי המועד)



הלכות כיבוד הורים ע"פ פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א



**להזכיר שמו של אביו בקריאת הכתבה או בברכות בברית מילה** שאלה: חתן כבד את אביו לקרא את הכתבה בחפתו, האם מתר לו לקרא בכתבה את שם אביו המזכר בה, ומה הדין כשאביו חתם כעד בכתבה, איך יקרא הבן את שמות העדים? וכן בברכות בברית מילה, כשאח הנמול כבד בברכות, איך יזכיר את שם התינוק, כי הרי צריך להזכיר גם את שמו של אביו.

**תשובה:** נאמר ב"שולחן ערוך" (י"ד רמ, ב): איזהו מורא? לא יקראנו בשמו של אביו לא בחייו ולא במותו, אלא אומר: "אבא מארי". ובשאלתו, מתר לאח להזכיר בקריאת הכתבה את שמו של אביו, מכיון שהמקריא את הכתבה הוא מקריא את דברי העדים, ואסור למקריא להוסיף שום דבר שלא כתוב בכתבה, ואם יוסיף לפני שמו של אביו "אבי מורי" – יחשבו השומעים שכוון בכתבה. והוא הדין כשאביו חתם על כתבה, יקריא את שם אביו ללא שום תוספת תאר כבוד, כי המקריא הוא שליח החתן לקרא מה שכתוב בכתבה, והוא אינו רשאי להוסיף.

אבל באמירת הברכות בברית מילה, מתר לבן להוסיף לפני שמו של אביו "אבי מורי", כי זו רק אמירה והודעה מהו שמו של הרך הנמול, ואין חסרון אם יאמר "אבי מורי" בהזכרת שמו של אבי הבן.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען איריכאן" (yadlerben@gmail.com))

**משל לאדם שמצא פנינה יקרה.** הוא יכול לשמור אותה לעצמו, להתפאר בה ולהביט בה לבד. אבל אם הוא בוחר להראות אותה לאחרים – הם מתרגשים ומתלהבים, והאור של הפנינה מופץ הלאה ומשמח את כלם. ארבעת המינים הם כמו אוצר רוחני. יש בהם הדור מצוה, יפי, וערך גבוה. אבל המטרה של המצוה – היא לא להתפאר בה לעצמנו, אלא לשאת, לזכות את הרבים ולהפיץ רוח של אחדות ושל שמחה בין כל ישראל. הרי ארבעת המינים מסמלים את כל סוגי האנשים – מי שיש בו תורה ומעשים טובים, וגם מי שאין בו – כלם מתאחדים ומתאגדים לפני השם.

**"בן איש חי"** למד אותנו שהדור מצוה אמתי, הוא לזכות גם את האחרים במצוה. לפעמים, מצוה שאדם עושה בהדור גדול לעצמו – נחשבת פחותה ממצוה שהוא מזכה בה גם אחרים, אפילו אם בעקבות כך היא נפגמת בהדרה.

עלינו לזכר לא לשמור את המצוות לעצמנו, לא להחזיק את היפי של התורה בתוך כספת, אלא להפיץ אותה החוצה, לזכות את הרבים. כי גם אם האתרוג יפגם – זה ההדר הגדול ביותר.

וכשאדם זוכה להכניס את חברו לתוך עבודת השם, גם אם הוא מותר על משהו משלו – משמים פותחים לו שערי זכות שאין להם שעור. כי מי שמאחד את ישראל – הקדוש ברוך הוא מאחד אותו עם שכניו. וכך, בתוך ההמון שנוטלים את ארבעת המינים, נבנית מצוה גדולה שאין לה שעור: מצוה אהבת ישראל.

כשאנו נוטלים את ארבעת המינים בחג הסוכות, נזכר שאין זו רק מצוה שבין אדם למקום, אלא גם מצוה שבין אדם לחברו. כל אתרוג שנפגם בשביל אחר, משמח את השם יתברך. זהו הדרו של האתרוג: לא בצבעו, לא בצורתו, אלא בכמות היהודים שהוא זכה. נזכר את זה תמיד, בכל מצוה שנעשה, ונזכה להוסיף זכויות בעם ישראל! (ההלומי המועד)

### הסכה הקטנה שהכילה אור גדול

סבא מאיר היה יהודי פשוט שלא פסח על שום מצוה. השנה, כמו בכל שנה, הוא הקים סכה קטנה בחצר ביתו. הקרשים היו רעועים, השלחן היה פשוט, משוק "יד שניה", אבל הסכה הזאת הייתה מלאה בשמחה. כל הנכדים היו מתקבצים בה, מקשטים בששירות ניר, שרים "ישמחת בחגך", וסבא מאיר היה מספר על הזכות לשבת בסכה, ועל השכינה ששורה בין הדפנות הרעועות.

**פעם אחת, בא לסכה של סבא מאיר שכן חדש, שהיה עשיר גדול.** הסכה שהקים הייתה סכה מהדרת, עם תאורה חכמה, רהיטים מעצבים וקשויטי סכה מבריקים ומרהיבים. הוא נכנס לסכתו של הסבא ואמר בלגלוג: "זאת סכה? אין לה כמעט קשויטים, הקירות עקמים, והסכך נראה מלפני מאה שנה!"

סבא מאיר חיך ואמר: "אבל השכינה באה לכאן כל שנה. אני והנכדים שלי יושבים יחד אתה, וזה מה שחשוב".

השכן חזר לביתו המפאר, ובאותו לילה לא הצליח לישון. הוא חשב על השקט שבסכה הקטנה, על החיחוק של הילדים, על הפשטות המאירה... למחרת, בא לסכתו של סבא מאיר ושאל בבושה: "אפשר לשבת אתכם?" סבא העניק לו מקום בלב ובשלחן. ומאז, בכל שנה, היה מביא העשיר את ילדיו לסכה הקטנה של סבא מאיר, ללמד אותם מהי שמחת חג אמיתית.

הסכה היפה ביותר – אינה זו שיש בה תאורה חכמה ורהיטים מעצבים, אלא זו שמלאה בשמחה, באהבה ובאמונה. לא הקשויטים מושכים את השכינה, אלא הלב. וכשהלב פתוח – גם סכה עניה נעשית היכל של מלך ומקום להשראת השכינה.



**מבצע ענק!**  
מזמינים מנוי ומקבלים לזיכוי הרבים להפצת 50 עלונים לכל שבת וחג יוקרתי מתנה!  
150 ₪ לחודש  
"בתחייבות לשנה הראשונה"

**סט ספרי מטעמים לשולחן שבת**

**5 כרכים במחיר מבצע!**

**1-800-39-39-38**